

CRONICA

1654
Oa. Biblioteca
Palatului Cultural

Arad

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Are sub egida
„Astei Bănățene“

Ardealul nu poate să dispară

sufletele manifestații în Capitală și în orasele din Ardeal Poporul român nu poate fi dezonorat

BUCUREȘTI, 3 (Sir) — Un numeros de ardeleni, la care s'au alăturat din toate straturile societății noastre, au manifestat Sâmbătă seara în Capitală, în fața statuei lui Mihai Bănuș.

Manifestanții au pornit apoi pe bulevardul Brătianu, cu intenținea să manifesteze pe Calea Victoriei, prin strada A. Rosetti. Aci au intervenit forțele de ordine și au împărșit manifestanții.

Mulțimea s'a întors pe Bul. Brătianu, mergând pe Calea Dorobanților până la statuia d-lui Iuliu Maniu.

Un ardelenul Alexandrescu a rostit câteva cuvinte, iar mulțimea striga: „Dăm Ardealul”. Cu toții au intonat cântecul „Desteaptă-te române”. D. Sever, fost ministru, a spus că toată țara

trebuie să fie în picioare ca un singur om.

„Toată populația Capitalei trebuie să arate țării întregi că nu se poate lăsa să dispară Ardealul, care este leagănul românismului. Toată țara să fie mobilizată. Ardealul nu poate fi dat. Treziți-vă din letargie, ca să salvăm Ardealul. Dușmanii neamului românesc au văzut cum am părăsit Bucovina și Basarabia și acum părăsim și Ardealul.

Prea de mult tăcem, prea de mult patriotismul este încătușat. Poporul român nu poate fi dezonorat. A fost desul rușinea care am suferit-o, că fără vărsare de sânge, am dat Basarabia.

Dela locuința d-lui Iuliu Maniu manifestații s'au îndreptat spre legăția Ungariei, unde au manifestat ostil. Grupul, continuându-și drumul a ajuns din nou în str. C. A. Rosetti, colț cu Brătianu, unde poliția i-a împărșiat.

crâmă. Clopotele au fost trase în duminică.

care a apărut în geam și a adresat mulțimei câteva cuvinte de înalt patriotism.

A mai vorbit d. general Georgescu-Pion. La orele 18 s'au repetat aceleași demonstrații pe străzile principale. Demonstrațiile au decurs în cea mai deplină ordine și disciplină națională.

Tratatul de la Craiova

Craiova, 3. (dela corespondentul nostru prin telefon). —

Subcomisiunile tehnice ale României și Bulgariei au lucrat în tot cursul zilei de ieri și se pare că problema de ordin financiar ar fi fost pusă la punct, căzându-se de acord.

D. Ministru Pomenoff care plecase în cursul serii de alaltăieri la Vidin, s'a înapoiat după amiază în localitate, iar dela orele 7 la a avut o întrevedere cu d. Ministru Cretzeanu la Palatul Jean Mihail.

La discuțiile de după amiază a participat și d. Ministru plenipotentiar Vespasian Pella care a sosit în localitate la orele 1 d. a.

Discuțiile ce se duc acum sunt în legătură cu evacuarea teritoriului.

La Sibiu:

„Dacă nu vom ști să ne apărăm drepturile noastre sfinte, nu merităm să purtăm uniforma militară“

SIBIU, 3 (Sir) — Duminică Sibiu a trăit clipe de înaltă însuflețire națională. La esirea din catedrală, un locotenent de rezervă a adresat de pe treptele catedralei, mulțimei ce era adunată acolo, cuvinte de însuflețire, încheind:

„Dacă nu vom ști să ne apărăm drepturile noastre sfinte, nu mai merităm să mai purtăm uniforma militară“.

În piața Unirii s'a întrunit tot ce este românesc în Sibiu, în frunte cu unitățile pre militare, formând un impunător cortegiu, care a parcurs străzile principale cântând imnuri patriotice.

În fața reședinței metropolitane, cortegiul s'a oprit și a făcut o însuflețită manifestație de simpatie pentru mitropolitul Nicolae Bănan, consilier regal,

Cluj: în capitala Transilvaniei

zeci de mii de români și-au manifestat revolta împotriva unei judecăți umilitoare

CLUJ, 3 (Sir) — Vineri seara, zeci de mii de români din capitala Ardealului au ieșit sub cerul liber și instelat, strigând și striga profunda revoltă împotriva unei judecăți care tinde să-i ducă în robie. Pe marile bulevarde ale Clujului, în piața Unirii, în fața primăriei, în fața Lupoaicei și în fața rezidenței, mulțimea a dat glas viforos hotărârii de rezistență cu prețul vieții. Această mare manifestație spontană a zecilor de mii de români tâlmăcește voința sufletelor ardeleni și a celor prezenți și a celor din

eternitate, de a nu lăsa nici un gramaz de român sub jug străin.

Ea este nestăvilă ca ploaia, ca vișorul, ca marea turburată. Ecourile ei se întind până la îndepărtate margini ale voinței omenești, unde începe cântecul morții. „Cu moartea pre moarte cântând și viață dăruindu-le“, aceasta este hotărârea milioanele de suflete ardeleni. „Să se audă“ — scrie ziarul „Tribuna“ din Cluj.

S'a trimis M. S. Regelui apoi o telex-

Dr.-ul Goebbels

a reafirmat la Kattowitz credința în victoria finală a Germaniei

Kattowitz, 3. (Rador) — Dr. Goebbels, ministrul propagandei Reichului a sosit Duminică la Kattowitz, unde după amiază a luat cuvântul în cadrul unei mari manifestații, cu prilejul aniversării eliberării Sileziei superioare orientale.

Ministrul a evocat cum, acum un an, armata germană a doborât stâlpii de frontieră înfrunțându-se pe teritoriul german de învingătorul

din 1918, împotriva justiției și contra voinței poporului. Dr. Goebbels a făcut o declarație de seamă generală foarte clară, descriind evenimentele care au silit Germania să se ardele. El a făcut apoi un rezumat al evenimentelor dramatice și al mândrelor victorii din anul trecut.

Oratorul a subliniat că aceste victorii și schimbări ale situației politice au împiedicat încercușoarea proiectată a Germaniei și au izolat pe ultimul inamic. Forța de neînvingătoare a poporului german a încheiat el, consolidând credința noastră în victoria finală a Germaniei.

Manifestațiile au fost interzise

Un comunicat al ministerului de interne

BUCUREȘTI, 3 (Sir) — Ministrul de interne a comunicat: Țara a manifestat timp de trei zile nefericita s'a durere în fața sentinței dela Viena.

Întrun de aceleși sentimente, amintim cu toată îngăduința aceste manifestații, atât timp cât ele au fost organizate cu cunoscuta noastră cu-

mențenie și cu demnitate. Și mai ales amintim cu inima sfâșiată, imensa durere a fraților noștri ardeleni, care este și rămâne cu adevărat cea mai mare. În ultimul moment, aceste manifestații încep a pierde din conținutul ce trebuie să aibă și din demnitate.

Pentru a evita exploatarea durerii no-

stre de către inconstienți și irresponsabili, am hotărât să opresc de astăzi înainte orice manifestație publică, iar aceluia care caută să organizeze asemenea manifestații și să ține spiritele, să le aplic cele mai aspre sancțiuni prevăzute de lege în vigoare.

Ministrul internelor: general David Popescu.

Contele Ciano a sosit la Roma

Roma, 3. (Rador) — Contele Ciano ministrul afacerilor străine care venise de la Viena cu un tren special la Veneția, a plecat Duminică dimineața, la ora 9.50 cu avionul spre Roma, aterizând la aeroportul Littorio la ora 11.

După arbitrajul dela Viena

Expunerea dlui ministru Mihail Manoilescu făcută la Radio

D. ministru Mihail Manoilescu a făcut aseară la posturile de radio următoarea expunere în legătură cu arbitrajul dela Viena:

„Mă întorc dela Viena cu sufletul copleșit de durere.

Dacă toți românii simt astăzi o neșfârșită suferință, vă rog să credeți că a mea este și mai mare, fiindcă am trăit în ceasurile grozave petrecute la Viena, sentimentul inevitabilității.

Ceeace s'a întâmplat nu putea să nu se întâmple, dacă ținem seamă de răsturnarea tuturor situațiilor politice din Europa de astăzi și de politica pe care atâția ani de zile — și mai ales în anii din urmă — au dus-o oameni politici, care nu numai că n'au știut la vreme să prevadă, dar n'au știut nici măcar să vadă evenimentele de sub ochii lor.

O sentință dată de arbitri nu se poate discuta de părțile interesate. Ne vom supune acestei reguli. Dar ne este îngăduit să arătăm lumii imensa jale a poporului românesc în fața acestei hotărâri.

Desigur, Românii nu vor înțelege cum de s'a ajuns la acest rezultat, mai ales dacă vor pune în comparație declarațiile pe care la întoarcerea dela Salzburg și dela Roma le-am făcut întotdeauna și apoi d. prim ministru Gurgutu.

În aceste declarații noi am dezvoltat ideea esențială care a stat la baza acestor conversații și anume realizarea unui vast schimb de populație între Ungaria și România pentru omogenizarea etnică a celor două țări, iar dacă eu am făcut numai aluzie și lacesiunile teritoriale necesare, d. prim ministru, mai târziu decât mine, a vorbit categoric despre ele, arătând însă lămurit că noi am și fost gata să facemcesiuni teritoriale, dar numai exact pe măsura necesară pentru a crea la granița de Nord-Vest a țării, un spațiu vital destinat străngării la un loc a tuturor ungarilor din Transilvania, rămânând ca Românii din acele spațiu să fie strămutați în interiorul Transilvaniei.

Acesta și nu alta a fost ideea netă și bine precizată cu care ne-am întors noi din călătoria dela fi. ele lui Iulie, idee pentru acceptarea căreia am și pornit la pregătirea opiniei publice românești.

CE S'A PETRECUT LA VIENA.

Sentința dela Viena s'a dat, însă, ca totul pe alte baze.

În adevăr, chiar dacă am presupune că s'ar face un schimb vast de populație între Românii din teritoriile cedate Ungariei și ungurii din teritoriile rămase nouă, tot va rămâne un surplus important de români sub domnie ungurească, ceeace face să sângereze sufletul națiunii întregi.

În convorbirile avute la Viena în care am discutat numai oportunitatea acceptării arbitrajului și condițiile prealabile de acceptare — căci de altminteri cele două delegații, ungară și română, nu s-au putut deloc lua cuvântul pentru a expune și desvolta în fond tezele lor, — valorosul fruntaș al Ardealului și delegat al României, d. ministru Valer Pop, împreună cu mine, am căutat să obținem din partea arbitrilor acceptarea dinainte a principiului etnic ca bază exclusivă a delimitărilor teritoriale.

Din nenorocire, acest lucru nu a fost admis.

Guvernul, și prin el Consiliul de Coroană, a fost ținut în curent de către cei doi delegați cu punctul de vedere al arbitrilor și cu caracterul inexorabil, care se dădea acceptării arbitrajului.

ARBITRAJUL A TREBUI SĂ SE FACĂ IMEDIAT.

Arbitrajul a trebuit să se facă. A trebuit să se facă imediat. Și atât

cum astăzi ne găsim în fața unui fapt tragic pe care nu putem decât să-l atenuăm, iar nu să-l schimbăm.

Care poate fi, pe planul de politică externă, această atenuare?

Este realizarea efectivă și sinceră a principiului înscris în actul de arbitraj relativ la drepturile minorităților.

O importantă minoritate maghiară va rămâne în România, în timp ce o și mai importantă minoritate românească va rămâne în Ungaria. Este în interesul celor două țări și a relațiilor lor pașnice ca cele două minorități să fie tratate mai mult decât omeneste într'un spirit de egalitate deplină cu majoritatea națiunii.

În această privință pot să adaug, că puterile Axei care au asigurat garanții speciale pentru minoritatea germană din Ungaria, ne-au dat, d. lui Valer Pop și mie, prin glasul celor doi miniștri de externe, asigurarea formală că minoritatea românească din Ungaria va fi bine tratată și că puterile Axei vor socoti chestiunea aceasta ca propria lor cauză.

Este aceasta o mică mângâiere, pe lângă o atât de mare desamăgire.

GARANTAREA OFERITĂ ROMÂNIEI DE PUTERILE AXEI.

Un fapt extrem de important, ori cum l'am privi, este garanția solemnă pentru apărarea integrității și inviolabilității teritoriului românesc dată nouă prin două scrisori de către Italia și Germania.

Această garanție reprezintă întâi un fapt european de o importanță epocală, fiindcă — în afară de cazul Slovaciei, țară mică și învecinată cu Germania — nici odată până astăzi puterile Axei n'au dat vre-o garanție de o asemenea natură.

Acest act excepțional arată că puterile Axei, măsurând dinainte imensitatea sacrificiului pe care ni-l impun, au răspuns dorinței exprimate de delegații României, oferind o siguranță absolută pentru statul românesc.

Ași dori însă să accentuez în mod cu totul insistent, că această garanție, care are un caracter larg, categoric și fără rezerve, nu este îndreptată împotriva nimănui, și urmărește numai menținerea păcii din Europa de Sud-Est și păstrarea integrității României.

Este sigur, că guvernul român nu va folosi niciodată această garanție pentru a avea atitudini turburătoare față de vecinii săi, și am dori în mod hotărât ca nici opinia publică a României să nu dea acestei garanții vre-un înțeles provocator față de vecinul din statele vecine, ori care ar fi.

Ceeace trebuie iarăși subliniat, este că — spre deosebire de alte garanții pe care le-am avut în trecut și a căror valoare am verificat-o — garanția italo-germană are un caracter efectiv și imediat operant, fiind dată de două țări extrem de puternice, care sau se găsesc aproape vecine cu noi, sau au mijlocul de a face să se simtă imediat puterea lor, când ar fi vorba de apărarea României.

Sunt în situațiunea de a da interpretarea concretă a acestor garanții din partea Germaniei — interpretare care este aceeași și din partea Italiei — în sensul că la orice atingere a integrității și inviolabilității teritoriului României, armata germană va trage.

Astfel, stabilitatea politică și siguranța independenței și inviolabilității noastre vor constitui în viitor un cadru de liniște în care să putem începe o viață nouă și să purcedem la ridicarea sufletăscă și la întărirea României noastre.

DEMOBILIZAREA, care va începe imediat, chiar din săptămâna viito-

re, va da prilejul țărănilor noștri să-și lucreze din nou ogorul lor neamă de atâtea vreme, iar fiecare demobilizat întors la căminul său vacăuta să-și refacă viața și să-și găsească mângăierea pentru ceeace suferă astăzi în sufletul său de român.

DUREREA CEA MARE A FRAȚILOR ARDELENI.

De sigur, durerea cea mai mare este și rămâne aceea a fraților noștri ardeleni.

Îmi pare rău — și acelaș sentiment este împărtășit și de d. Valer Pop — că nu putem să le explicăm totul și să facem să se înțeleagă totul din ceeace s'a petrecut la Viena, unde noi n'am avut decât simplul rol de a comunica la București, o situație care cu toate eforturile noastre, nu se putea schimba, pentru a primi de acolo hotărârea autorizată a guvernului și a Consiliului de Coroană.

Singurul rol însemnat al delegației dela Viena a fost acela de a obține importantă garanție pentru integritatea și inviolabilitatea granițelor României, iar acest rol a fost împlinit cu prisosință.

În legătură cu aceasta, este interesant de menționat că faza tratativelor între Ungaria și România s'a încheiat definitiv la Turnu-Severin, unde teza românească a putut fi dezvoltată cu amplexare și intransigență, pe când la Viena n'au mai fost tratative ci întreaga chestiune a trebuit să fie remisă în mâinile arbitrilor. Este iarăși necesar să spun că nici la Severin, nici la Viena, delegațiile românești n'au făcut nici o ofertă teritorială de nici un fel în favoarea Ungariei.

Ținem însă să se știe de către toți românii, și în special de către toți ardelenii, că față de alternativa care s'a realitat prin actul dela Viena, cealaltă alternativă ar fi fost și mai gravă, fiindcă ar fi pus în cumpănă însăși existența statului românesc, sub care ne adăpostim cu toții și la vreme bună și la vreme rea.

Căci nu este nici o exagerare a vorbi de un pericol de existență pentru un stat, într'o vreme în care atâtea state și-au văzut sfârșitul lor. D. Valer Pop este ardelen, iar eu, care sunt legat de pământul Transilvaniei prin opere de pietate creștină și de naționalism românesc desfructurate în colțuri astăzi menite străindirii, mă consider tot ca ardelen și sufăr deopotrivă.

REGRETUL CONDUCĂTORILOR REICHULUI.

Dar dacă îmi este îngăduit aceasta, este semnificativ să spun că mi s'a exprimat personal de către conducătorii Reichului marele regret că un prieten sincer al Germaniei este adus în situația de a suferi astăzi din cauza greșelilor oamenilor politici români, care la vremea lor arătau Germaniei altceva decât prietenie.

În aceste vremuri de cutremurare și de obidă, neamul românesc totuși să-și găsească isvoare de mângâiere.

Primul este că, dacă n'am știut să păstrăm unitatea deplină a pământului nostru, vom păstra în viitor măcar unitatea sufletească a neamului nostru.

Al doilea, în clipa în care — prin garanții a căror însemnătate am arătat-o — ne legăm peste desamăgirea de astăzi, indisolubil de puterile Axei putem ști cu siguranță am ajuns la sfârșitul calvarului nostru și că de astăzi înainte pașim, în sfârșit, pe pământ sănătos. De acum înainte merusul politicii noastre nu mai cunoaște decât sensul unic al Axei, în care ne punem nădejdiile cele mari, așa cum ni le punem în propriile noastre puteri renăscute.

Casa noastră părintească s'a stră-

tat pe urma mai multor cutremurare, dar i-am pasirat întreagă temelie, iar sub acoperișul rămas putem să ne strângem, să ne întărim și să așteptăm cu încredere ziua de mâine.

Câtă vreme există un stat românesc care să cuprindă cea mai mare parte a neamului nostru, el își poate întreține puterile lui de viață și poate nădăjdui din nou spre zări mai bune.

Neamul românesc a băut în vremea din urmă numai pahare amare.

Va veni ziua când să bea din nou licoarea nădejdei și a bucuriei tot din aceleași pahare.

Ocupațiune la domiciliu,

cu un câștig lunar de 3—4000 Lei puteți obține prin participare la cursul de tricotaș, cu nouele metode de lucru.

Pregătirea celor mai frumoase modele în ¼ din durata muncii de până acum.

Un curs durează două săptămâni și poate fi început oricând.

Instiințare la D-na IOAN SIDON

Timișoara I, Bulv. Reg. Ferdinand I, (Palatul Löffler), etaj I, ușa 9. Telefon: 21-19.

RADIO

MARȚI, 3 SEPTEMBRIE

6.45: Ora dimineții. 13: Ora; Jurnal cultural; Cota apelor Dunării și a barei Sulina; Statute gospodărești și igienice; Note culturale și publicații; Știri artistice și culturale; Radofonice; Sport; Spectacole. 13.15: Orchestra Frații Stănescu; Muzică românească. 14: Radio-jurnal (II). 14.30: Muzică. 15: Iștiințari. 19.50: Radio-jurnal în limba maghiară. 20: Ora. Afinități electice: Mărescu și Goethe de Alex. Dima. 20.15: Orchestra de concert Radio, dirij. de Ion Ghiga. 20.20: Ga; voce: George Ștefanovici. 20.40: Radio-jurnal (III). 21: Continuarea concertului Orchestrei Radio, dirij. de Ion Ghiga. 21.15: Radio-jurnal (IV); Sport. 22.20: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italiană, franceză și engleză. 22.40: D-ra Lise Dima (voce). 23: Septet pentru harpă și coarde de Ravel (dirij. de compozitor, discuri). 23.12—23.30: Muzică.

MIERCURI, 4 SEPTEMBRIE

6.45: Ora dimineții. 13: Ora; Jurnal cultural; Cota apelor Dunării și a barei Sulina; Statute gospodărești și igienice; Note culturale și publicații; Știri artistice și culturale; Radiofonice; Sport; Spectacole. 13.15: Muzică. 14: Radio-jurnal (II). 14.30: D-ra Felicia Bujor (voce) și Orchestra Vasile Julea. 15: Iștiințari. 19.50: Radio-jurnal în limba maghiară. 20: Ora. Ce sa acut pentru d. mește în Ardeal, de prof. Valeriu Puscariu. 20.15: D-na Felicia Voianescu-Ionescu (voce). 20.40: Radio-jurnal (III). 21: Muzică de cameră: Th. Luza violoncel și Quartet Theodorescu; Al. Theodorescu, vioară I. Jeleacu, vioară II; Al. Rădulescu, violă. I. Fotino, violoncel); Quintet de Schubert. 21.45: Miron Șoare, pian. 22: Radio-jurnal (IV); Sport. 22.20: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italiană, franceză și engleză. 22.40: Muzică. 23.10—23.30: Muzică cântăreți francezi (discuri).

CINEMA SCALA

un film foarte interesant și puțin de amuzament cu

WILLY FRITSCH

Femeia de eri noapte

Presă română despre sentința dela Viena

ARDEALUL NOSTRU

de I. LUGOSIANU

Citim și recităm cu o estăncă sfâșiere rândurile comunicatelor și telegramelor, care ne auuză conținutul hotărârilor arbitrale...

Nu ne vine să credem că este cu puțință. Ardealul rupt în două; Ungaria vecină cu Moldova; noua frontieră la 22 de kilometri de Brașov; Maramureșul voevozilor descălcători de țară...

Nu ne vină se credem!

De pe frontierele, pe care jurasem să le apăram, fiindcă erau prețul dreptății dobândite cu sânge după o mie de ani de nedreptate...

Ne pare atât de greu să înțelegem! Ardealul nu e pentru noi numai un teritoriu pe o hartă. Ardelenii nu sunt pentru noi numai o expresie statistică.

Ardealul e leagănul noamului nostru. De acolo ne-a venit cea dintâi lumină; de acolo dragostea cea mai caldă de țară; de acolo conștiința unității noastre naționale...

Ardelenii cu hotărârea lor bărbătească și cu puternica lor voință de conștiință națională, muncitori îndărătaici și luptători fără teamă, au făcut cele trei mari revoluții ale neamului nostru...

Mormintele martirilor noștri sunt acolo la ei; cele dintâi bibliotecă ale cărțurilor noastre sunt acolo; leagănul celor dintâi organizații politice ale națiunii este acolo.

Cu Ardealul sfâșiat în două nu se rupe numai pământul unei țări. Se înmormântează o istorie românească de atâtea ori seculară și despica însuși sufletul frământat al unui neam fără noroc, iubitor de lege și însetat de dreptate.

Acest suflet nu poate muri.

(„Universul”)

Versailles 1919 - Viena 1940

Am luat harta țării și am pangărit-o, trăsând linia de frontieră fixată de hotărârea arbitrală dela Viena, am privit contururile acestei hărățiri a țării și liniile ce se stâng aproape de Brașov ca un vârj de pumnal...

Ne-am supus. Șara legală a acceptat sub fulgerarea unei amenințări și a cedat. Dar țara reală pe trupul căreia se fac aceste ciopărțiri?

Cine poate să afirme cu o deplină siguranță, că totul se va rezuma la ochi înălțărați, la curinte de vijelioasă revoltă?

Cine poate să socoată că nu vor răsări gesturi izolate care să grupeze acțiuni singuratiche, capabile de a antrena, așa cum din vârj de munte un ghiomotoc de săpadă rostogolindu-se adună, sporește ca o avalanșă?

Sunt sate ardeleni în care stăruie umbra lui Avram Iancu și răsună încă eșutul hotărârilor dela Alba-Iulia din Decembrie 1918, din care pot porni de odată hotărâri de cruntă desperare, hotărâri în care viața ingenuche neșteie în fața chemărilor majestoase ale morții.

M'am uitat pe hartă și am luat rând pe rând popasurile prin Ardealul colindelor mele.

Stăruie în mintea mea imaginea păru-lui bătrân, sub care Șimon Barnuțiu

și-a meditat cuvîntarea rostită pe câmpia Libertății dela Blaj.

Era vară și umbra păru-lui se proiecta imbițoară pe iarba moale.

Îți aduci aminte domnule Maniu!

Revin în memorie satele din jurul Năsăudului, satele de grîniceri, în care sunt descendenții celor ce-au dat împăratului victoria dela Custozza.

Se înfiripează frînturi de versuri din baladele și idilele lui badea Gheorghe Coșbuc și prind să-mi șoptească nostalgic, muștrătoare.

M'am oprit pe hartă la Ciucea, lângă mormântul lui Octavian Goga, sortit să stea strajă pământului din nou rob al Ardealului.

Apoi am căutat zorit prin Șatmar, satul Șisești al părintelui Lucaciu.

Dar unde-i satul în care gândul să nu poposească?

Sunt doar un milion patru sute de mii de români cari au fost sacrificați de hotărârea arbitrală dela Viena.

Această tălăzuire, această nestatornicie a hotărârilor va continua. Cu noi s'a inversunat la maxim adversitatea; așteptăm jaza cealaltă a nestatorniciei hotărârilor.

Cu cât sunt mai orunte loviturile, cu atât mai bine, fiindcă Nația se scutură de tot ce-i bicisnic.

Umbra lui Horia se ridică asupra Ardealului. Horia nu știa ce-i diplomație.

Iar amintirea lui Avram Iancu ne spune: dela Viena nu a pornit nimic bun pentru Nație.

PAMFIL ȘEICARU

Săvârșitu-s'a

Cel din urmă al cui pe crucea pătimirii românești fiind bătut, suspinul se ridică de sub întunecări grele de suferință: săvârșitu-s'a.

Ni s'a luat, ni s'a cerut, am dat: pînănt și suflet românesc din belșug, sângerând în tăcere, sub povara vremurilor cari ne-au încercat greu, impresurându-ne din toate părțile.

Anevoe găsim alt cuvînt, ca să cuprindă sbuciumarea prin care am trecut câteva luni de zile.

Trăind-o ceas cu ceas, în mușenie încheștată, suferința noastră fără seamăn s'a răspîndit în noi și ne-a chinuit prelung, frîngându-ne pe îndelete bucuriile.

Astăzi, când am ajuns la capătul crucificării, o de prisos să ne mai răcnim durerea: glasul nu poate smulge din noi hărățit amarăciunea care s'a adunat și

care se frîmântă dedesubtul sufletelor, spre a germina în tainice genuni, mugu-rii vieții noastre de mâine.

Ajunge prin urmare suspinul celui răștignit întru învierea de apoi: săvârșitu-s'a...

Mai mult ca oricare alt cuvînt, — acesta cuprînde în simplitatea lui dramatică, pătimirea unui popor care a urcat încă odată Golgotha.

Înainte de a trece pragul noului veac românesc, o liniștită chemare la înțeleaptă cuvîntă se desprinde însă din potolita noastră fire către unii și către alții, cari au găsit cuvinte deșoară neșocotită pentru ceiace a reprezentat în conștiința poporului român: România Mare.

Am pierdut aproape patru milioane de frați de sânge și de lege; am pierdut

pământ românesc: humă frământată din pulbere de oase românești; glie muncită cu sudoare și cu trudă românească; văi și lunci fermecătoare pe cari le iubim cu sfîșietoare nostalgii, — într-o vreme când lozincile dreptății se înalță luminos spre albastrul Cerului, vestind rânduieii mai bune între oameni.

Cuvîntul nostru are deci tălcu religios și șgduitor al rostirii de amvon; el vine de pe buzele unui neam de oameni care a fost sfințit din nou prin suferință...

România Mare a fost idealul istoric al poporului Român.

Mai mult decât atât: România Mare a însemnat suprema năzuință a acestui popor de bastină, popor bun și harnic, credincios și pacinic, doritor de viață liberă în accepțiunea cea mai armonioasă și mai adîncă a cuvîntului.

Cei douăzeci și doi de ani trăiți în vremuri de frîmântări cumplite, nu i-au auzit glasul, nici nu i-au simțit tulburător și enervant prezența între popoarele lumii.

N'a solicitat nimănui nimic; n'a tulburat viața nimănui; n'a trecut nici o clipă peste marginile cari închideau țoară frământul ei de așezare temeinică și bună, — dar a dat decăteori i s'a cerut, tuturor cari i-au cerut, tot ce a avut mai bun din căte i s'au cerut.

Oamenii au viețuit între hotarele României Mari liber și romantic, în belșug și în huzur, fără oșebire de limbă și credință, și suntem siguri că mulți vor plînge amintirea acestei vieți unice în patriarhală și liniștită ei bucurie.

E atît de adevărat ceiace spunem, încît ne putem lipsi de orice altă certificare, în afără de strălucita satisfacție a realității pe care o vedem și o simțim.

A nesocotă deci acest ideal românesc, înșeamnează a cobori în noroiu de patimi toate idealurile popoarelor, fie ele mari ori mici.

Inșeamnă a disprețui sângele vărsat pentru isbînda lor, a rade de suferințe

și de lacrimi; de jertfe fără număr. Iar ștorma nu îngăduie nepedepșit profanarea idealurilor.

Ea întoarcē dramele sub porunca ireșizabilă a dreptății vecinice, și schimbă cu o înfiorătoare precizie una a scădențelor, răsul în hohote de plîns...

Drama românească e consumată în aspectul ei exterior.

Am băut cupa cu otravă pînă în fund, pînă la ultimul strop, sugrumînd în noi mugetul cumplit al durerii care nu era numai a noastră.

Era a morților din țintirime, a frînturilor pe roată, a iobagilor, a pămîntului și a Cerului românesc.

Dumnezeu a binevoit să ne dea atîtă răbdare, cātă ne trebuia ca să putem suporta suferințele.

Acum, suntem liniștiți...

Avem viziunea limpede, de o înghețată seninătate, a tot ce s'a petrecut. Durerea a fost prea crîncenă, ca să răcolească în noi patimi trecătoare.

Ea ne-a isbit dea'ntregul, și ne-a treșcut fulgerător dintr'o lume, într'altă lume.

În lumea în care e de astăzi încolo lumea noastră nouă.

Am rămas mai puțin, într'o țară mai puțină. Dar am rămas.

Cu picioarele înfipite adînc în gîta strămoșească; cu mîinile pe crucea țintirilor bătrâne, cu fruntea lipită de bolta luminoasă a Cerului, cu gândul la frații noștri de pretutindeni, șorbim din pămînt și din soare viața care ne trebe, viața care ne va da viața.

Drama noastră nu mai aparține acum încolo celor de peste hotare. Corina a căzut peste marele spectacol. Săvârșitu-s'a.

Ne întoarcem cătrenoi înșine, în șocul ciumul regășirii ferme, repezi, fulgerătoare, ca în șvîncirea unui trîznet.

Români de pretutindeni: destinați nostru ca neam și Tară, abia începe. Recată-va sufletele în vârtoase brăie de țel, ca să puteți răzbi prin valuri peste valuri

(România)

Comunicat englez

Atacuri asupra terenurilor de aterizare din Libia

Cairo, 3. (Rador.) — Comunicatul dat Duminecă seara de cartierul general al forțelor aeriene britanice anunță:

Avioanele noastre de bombardament au atacat principalele aerodromuri inamice și terenurile de țterizare din partea de est a Libiei. La Elthimi, bombele au căzut pe avioanele inamice aflate pe pămînt, iar puștia

după aceea s'a văzut o mare coloană de fum, înaltă de 200 m., din care se ridicau limbi de flăcări. Focul a distrus cel puțin patru avioane inamice. La Tobruk, în urma raidului au fost distruse mai multe avioane inamice, iar altele avariate. La Elgaza s'a dat mai multe lupte între avioanele vîntătoare britanice și inamice.

Comunicatul italian

Avioane inamice deasupra Sardiniei, Piemontului și Lombardiei

Roma, 3 (Rador) — Ștefani transmite, de undeva din Italia, comunicatul nr. 87 al marelui cartier general al forțelor armate italiene:

În noaptea de 1 spre 2 Septembrie avioane inamice au șburat deasupra insulei Sardinia, aruncînd bombe la întâmplare în plină câmpie.

Trei avioane inamice au fost doborîte de apărarea antiaeriană. Nu au fost victime, nici pagube. Alte avioane venind dinspre Elveția au șburat deasupra anumitor zone din Piemont și Lombardia fiind imediat obiectul reacțiunei antiaeriene și aeriene.

Neputînd ajunge obiectivele ce probabil le fuseseră indicate, ele au aruncat patru bombe asupra unui sat din re-

giunea Varese, fără a provoca victime sau pagube. Două avioane nu s'au întors la bazele lor.

La Tobruk, un șpital de campanie a fost atins, iar o persoană rănită. Un avion a fost doborît de artileria anti-aeriană. În Africa orientală inamicul a încercat să atace insula Harmil. Un avion a fost doborît. Un alt avion a fost doborît la Șsab.

Avioanele noastre au aruncat bombe trăgînd cu succes focuri de mitralieră asupra taberei inamice. La sud de Haman, cu ocazia luptelor de avangardă șemnalate în comunicatul nr. 83, inamicul a pierdut 22 oameni.

Am capturat un automobil blindat.

Reportajul zilei

Cum a fost nimicit un convoiu

Berlin, 3. — Un aviator german, care a participat la un recent atac dat de avioanele germane asupra unui convoiu britanic, povestește următoarele:

Salutați de un soare cald de dimineață zburăm din nou deasupra Canalului din direcția locului unde câteva zile înaintea avusesse loc o luptă aeriană între avioane de vânătoare germane și engleze.

De un ceas căutam vase izolate sau grupând în convoiu, dar nu vedem nimic inamic. Aproape de coasta engleză dintre valuri carcacele vaselor engleze și neutre ce au fost scufundate. Căzută victimă minelor sau vedetelor noastre rapide. Recunoaștem foarte bine rămășițele unor mici crucișătoare distrugătoare, precum și acelea ale vas-transport, cu ajutorul căruia s-a trimis un expediționar britanic ar fi vrut să se retragă „victorios”.

Prinim deodată un ordin de la avio-comandantului. Schimbăm direcția! Când o întoarcere mare ne îndreptăm spre vest, în direcția Brighton. După aproape jumătate de ceas de zbor în mare depărtare, înspre sud, o dâră de fum. Intr'acolo deci, poate ceva pentru noi! Suntem acum de-a-bruptă în direcția Brightonului. În timp ce privim în urmă, în direcția de unde vine zborul nostru era îndreptată numai spre nord de fum, ni se strigă deodată: „Avioane de vânătoare la dreapta!” Lăsați binocurile și trecem la mitraliere. După câteva secunde totul este gata. Avioanele de luptă pot să-și continue linișmișmiș misiunea lor; cunoaștem puterea noastră de foc. Inamicul n'are decât să se retragă. Trăgătorul dela prora comunică că vede vorba de 7 avioane de vânătoare, care se îndreaptă dela spate asupra avioanelor noastre de luptă.

Prinim spre avioanele noastre de distrugere. „Ele au și întors, tăind drumul avioanelor engleze de vânătoare. Două avioane vin spre șirul nostru, la o distanță de 80 metri de noi. Un foc puternic de mitralieră le întâmpină. După câteva secunde, unul din avioanele noastre de vânătoare în viteză cea mai mare, a pierdut din ochi. Dar peste câteva clipe numai, comandantul distrugătoarelor comunică scurt și precis: „Două avioane engleze de vânătoare au fost doborâte și au căzut în mare!” După un timp am ajuns la câțiva kilometri de dâră de fum. Se comunică: „Un convoiu britanic!” Bucuria noastră este nedescrisă. Asta-i pentru noi. Flotila se îndreaptă acum spre vest. Nădăjduiește probabil că va găsi ajutor în această direcție. După câteva zile cum navighează vasele, în

zig-zac, deducem că încearcă să fugă. Am observat de mult timp și echipajele se pregătesc să se apere. Artileria antiaeriană de pe coastă face să i se audă glasul. Focul ei nu ne stânjenește însă. Aparatul comandantului pornește atacul, năuștindu-se asupra unuia dintre cele mai mari vase de comerț. Acesta pare să fie de 15.000 tone. Sunt cu totul 6 vase inamice. Potrivit ordinului atacăm distrugătorul din capul convoiului.

Zburăm deasupra lui. Două bombe cad la babord, dar nu-l ating. Șapte tunuri antiaeriene ale distrugătorului își îndreaptă focul spre noi. Ne întoarcem din nou. În dreapta și în stânga se sparg proiectilele tunurilor antiaeriene. De nimerit nu ne-a nimerit încă niciunul. Echipajul nostru lucrează cu calm, ca și cum ar fi la exerciții. Ne-am așezat bine direcția, să procedăm deci repede, înainte ca distrugătorul să carmească.

Acum! Pornește bomba cea mai grea, căutându-și ținta. Gata! O îngrozitoare bubuitură răsună pe distrugător izbucnind flăcări, care se schimbă repede într'un nor gros de fum. De-acum nu va mai slujii Anglia! Celelalte aparate ale escadilei noastre, în mai puțin de jumătate de ceas au avariat serios un crucișător-auxiliar și 2 mari vase de comerț. Marea este scormonită și pe locul luptei nu rămân decât sfărâmatul, vase arzând și marinari care se luptă cu moartea. În timp ce noi pregăteam următorul atac, avioane engleze de vânătoare, chemate în ajutor, se încălzeau cu cele 3 distrugătoare ale noastre. Deasemenea și câteva șiruri de avioane germane de bombardament în pică, care, erau în căutare de țintă, au sosit tocmai la timp. În scurtă vreme, dar grea luptă aeriană, au fost doborâte 5 avioane engleze de distrugere.

(„CONTAR”)

Convenție ruso-germană

Berlin, 3. (Rador.) — O convenție a fost semnată la 31 August, între Germania și Rusia Sovietică, reglementând starea juridică la frontiera fixată prin tratatul de amicitie și frontieră

din 28 August 1939.

Conversațiile au avut loc într'o atmosferă amicală și au fost terminate în curs de o lună.

Atacul aviației germane a încercat să străpungă linia de apărare a estuarului Tamisei

Londra, 3. (Rador.) Reuter: Avioane germane de bombardament escortate de avioane de luptă au făcut luni dimineața încercarea lor obișnuită de a pătrunde în spațiul aerian britanic la ora 7, cautând să străpungă linia de apărare a estuarului Tamisei. Ele au fost respinse de artileria antiaeriană, iar la o nouă încercare făcută de o formațiune de vreo 20 de aparate tipul art. I, care a împrăștiat formațiunea inamică. Au urmat lupte între avioanele de vânătoare britanice și germane, în timp ce alte avioane de vânătoare britanice atacau avioanele de bombardament inamice, care sa'u înapoiat din drum îndreptându-se spre mare în desordine. Lupta a durat numai 15 minute. Nici o bombă n'a fost aruncată pe teritoriul comitatului Essex. Cu tot numărul mare al avioanelor de vânătoare germane, atacul lor n'a fost atât de hotărât ca atacurile precedente. Alarma aeriană care a durat 43

minute, a fost dată în regiunea Londrei la ora 7 și 10 minute, când lupta era pe sfârșite.

Muncitorimea franceză

împotriva politicii de partid și a principiilor economiei liberale capitaliste
Manifestul dela Bruxelles

Clermont Ferrand, 3. (Rador.) — Havas comunică: „L'Oeuvre” publică un manifest al conducătorilor sindicatelor socialiste și independente, care în trecut au fost afiliate la confederația generală a muncii. Acest manifest a fost întocmit la sfârșitul lucrărilor congresului ce s'a ținut la Bruxelles.

Postul de radio Paris va funcționa la Lyon

Geneva, 3. (Tel. B. N.) — Ziarele franceze anunță că guvernul din Vichy, a obținut din partea comisiei de armistițiu germană autorizația de a pune din nou în funcțiune postul de radio-emisiune Paris-mondial.

Acest post va fi instalat la Lyon. Comisia germană de armistițiu a dat această autorizație în urma argumentării mareșalului Petain, că prin repunerea în funcțiune a postului Paris-mondial, trebuie să se contrabalanseze propaganda generalului de Gaulle, pe care o face în coloniile franceze, unde până acum a avut formidabile succese.

Producția textilă franceză limitată considerabil

Lyon, 3. (Rador.) — DNB: După o informație din Vichy a agenției Havas, producția franceză de textile a fost considerabil limitată și scăzută printr'o lege. Ca consecință a interzicerii expansiunii uzinelor franceze, consumația lunară de materii prime textile a fost limitată la 30 la sută din consumația anului 1938. Rezervele nu pot fi întrebuințate decât pentru scopuri de prima necesitate.

Noul ministru al poștelor Statelor Unite

Washington, 3 (Rador) — DNB: Președintele Roosevelt a numit ca ministru al poștelor pe avocatul Frank Comerford Walker din Newyork.

Pe unde a trecut războiul

Fortificația Hakenberg, din linia Maginot, care era socotită invincibilă, după cucerirea ei de către germani.

Tunuri antitanc engleze, în așteptarea atacului german

**A VORBI ESTE
A SEMĂNA,
A ASCULTA
ESTE A CULEGE**

MICA PUBLICITATE

Un leu cuvântul. Cel mai mic anunț 20 lei.
Cu litere groase dublu. Adresa la ziar: supliment 5 lei.

FAVORIT CURIER Boy, I, Str. Gen. Praporgesou, primește anunțuri pentru mica publicitate a ziarului Dacia, la tariful original.

1. CERERI DE SERVICIU

SOFER AUTO-MECANIC, tânăr român, caută angajament. IV. Str. Ioan Brătianu nr. 14.

2. OFERTE DE SERVICIU

BALAT CUMSECADE, care dorește a învăța mecanica de mașini de scris, se primește ca ucenic la Sebestyen, I, P-ța Brătianu. 2076

Oficiul de plasare Timișoara caută pentru **ARAD LUCRĂTORI FAVORITARI**, știind să lucreze cu calupuri. Plata 18 Lei metru pătrat. 2000

PERSONAL ETNIC ROMAN găsiți imediat prin mica publicitate a ziarului Dacia. 2000

3. LECȚII ȘI MEDITAȚII

INVATAȚI LIMBI STRĂINE. Germana, italiana, franceza, engleza vă sunt necesare în viață. Profesori buni găsiți prin mica publicitate a ziarului Dacia. 3000

4. INCHIRIERI

CAMERA-BUCĂTĂRIE, cameră, de închiriat imediat. Tot acolo cameră mobilă de închiriat. II., Str. Fagul 12. In dosul Școalei Normale. 4000

LOCUINȚA MODERNĂ, 2 camere, dependințe, de închiriat imediat. II., Str. 3 August No. 13. 4000

DE INCHIRIAT: una garsonieră compusă din 1 cameră, antreu și baie pentru 1 Octombrie. III., Strada Oitului No. 41 (colț cu piața Crucii). 4075

LOCUINȚA cu 3 camere, spațioase, modernă, cu toate dependințele, în centru, ieftin de închiriat imediat. Adresa la ziar. 4000

DE INCHIRIAT imediat, locuință 4 camere, complet renovată din nou, aproape singur în casă. III, Str. Odobescu 42, aproape de tramvaiul 6. 4063

DE INCHIRIAT, 2 locuințe cu 4 camere, o locuință cu o cameră, moderne. I, Str. Solderer 11. 4067

SE CAUTĂ LOCUINȚE de închiriat, și azi când foarte multe locuințe stau goale. Proprietarii de casă prevăzători dau deci anunțuri la mica publicitate a celui mai răspândit ziar din Timișoara „Dacia”. 4000

5. VANZARI ȘI CUMPARARI

JUMĂTATE DORMITOR, lemn tare, frumos, de vânzare ieftin, imediat. IV., Str. Dimitrie Sturza No. 52, apartament 13. 5073

DORMITOR VOPSIT mare, salon și garnitură de bucătărie, masă de birou și masă de mașină de scris și diferite mobile, din cauza mutării, ieftin de vânzare. V., Calea Aradului No. 5. 5072

CASĂ, 2 camere, baie etc. de vânzare. I., Str. Cernăuți 17, lângă arena CAMT. 5000

CUMPARAȚI CONVENABIL ȘI EFTIN mobile uzate pentru prăvălii, scaune Thonet și de grădină (Mundus), mese pentru ospătării, pulturi de vin și bere, frigorigere și garnituri de birou, la magazia: **MOBILE COMISIUNE**. IV, Strada Fröbl No. 46. Telefon 45-79. 5068

6. DIVERSE

PLOȘNIȚE cu ouăle lor se distrug cu garanție prin gazificare în locuințe și mobile. Ing. Bernstein, I., Str. Paul Chinezul 3. Telefon 31-47. 6074

ELEV DE LICEU, curs superior, caută gazdă, putându-i servi masă după regim. Oferte prin scrisoare: D. Ioan Ștefan Maidan, jud. Căras. 6077

PRIMESC IN GAZDĂ 2 studenți sau studențe. D-na Ștefan, Cetate, Str. Buteanu 1. Lângă noul palat Rezidențial. 6070

PLAN DE INCHIRIAT, Adresa la ziar. 5000

Efectul noilor legiuiri și criteriile de selecționare a conducătorilor p. t. t.

Schimbări multumitoare în serviciile p. t. t. din ținutul Timiș

Odată cu instalarea noului regim al „Frontului Renașterii” respectiv „Partidul Națiunii”, un nou spirit de disciplină și demnitate s'a înscăunat în toate domeniile vieții noastre publice.

În carul acțiunii de reorganizare economică a țării și Administrația P. T. T. a fost fundamental reorganizată, după ce jumătate de secol, modificări esențiale în organizarea acestei Instituții, nu s'au mai produs.

Reorganizându-se toate serviciile după criterii pur raționale, potrivit timpului, Poșta a fost deparazitată întâi de celeritate încapabile și de protejații cluburilor politice de ieri, întorcându-se cinstea și răspunderea mânuitorilor de bani publici.

Otodată s'a întinerit cadrele personalului prin anumite pensionări, angajări de personal nou, cu pregătire specială și reincadrarea titraților în raport cu vechimea în serviciu, punându-se astfel fiecare la locul lui, nu numai în ce privește salarizarea ci și încadrarea în funcțiuni, în raport cu pregătirea și aptitudinea fiecăruia, adică promovarea valorilor la posturile de comandă.

Cu alte cuvinte, s'a ținut seama de valorificarea elementelor bine pregătite, reparând astfel o mare nedreptate suferită de elementul titrat dela Poșta, care a fost ținut ani de zile în posturi inferioare, nepotrivite cu pregătirea lor școlară.

S'au pierdut astfel ani în șir, energiile elementelor de elită, cari ar fi putut fi utilizate cu folos pentru binele Administrației și al țării.

Mulți dintre aceștia văzându-și timpul și morala pierdută, iar cariera fără nici o șansă de îmbunătățire, adesea sub comanda unor șefi cu o pregătire mediocră, și câte odată certați cu justiția, au părăsit Poșta, plecând la alte instituții. Și plecau cei mai mulți, dacă Ministerul Comunicațiilor, nu ar fi întâmpnat, ca Direcțiunea Generală P. T. T. să fie condusă în ultimul timp de oameni foarte corecți, absolut obiectivi și cu bune intențiuni față de funcționarii cinstiți și muncitori.

Înlăturându-se piedecile ce s'au pus de cei interesați în fața noii reorganizări, toate aceste reforme realizate de regimul actual, sunt nu numai o operă de voință ci și una de primenire a moravurilor.

Ritmul nou al vremii se resimte în plin și la oficiile poștale din cuprinsul Inspectoratului P. T. T. al ținutului TIMIȘ, în fruntea căruia stă de aproape un an, Ing. Gheorghe Ionescu, om de mare cultură, licențiat în drept și științele fizico-chimice.

În virtutea noilor principii s'au făcut într'un timp relativ scurt, încă următoarele schimbări îmbucurătoare în cuprinsul provinciei noastre:

În postul de inspector-ajutor, a fost numit d. Constantin Berneagă licențiat în drept, care anul trecut s'a reintors dela Paris, unde a studiat un an de zile Ad-ția Postelor Franceză.

Oficiul de reședință principal Timișoara I, a fost încredințat d-lui Vasile Micula, licențiat al Academiei Comerciale.

La oficiul Timișoara 2, d. Becheru a fost înlocuit cu d. Marinescu Teodor, licențiat în fizico-chimice și absolvent al Școalei Superioare P. T. T., iar d. Spirescu Ioan dela Biroul Controlei Mandatelor Interne, a fost înlocuit cu d. Ioan Ilea doctor în drept.

Oficiul Timișoara 9 a fost încredințat d-lui Marchișu Ion licențiat în drept, refugiat din Cernăuți.

La oficiul de reșed. princ. Arad I, a fost numit d. Ioan Crăișoiu, dr. în drept, iar dirigintele Găgulescu dela of. reșed. Lugoj a

fost înlocuit cu d. Teodor Ștefan, licențiat în drept.

La oficiul Hașeg a fost numit ca diriginte, d. Micoș Ian licențiat în drept.

Deasemenea și corpul controlorilor este format din licențiați și bacalaureați.

Conducerea Școlii profesionale a funcționarilor P. T. T. a fost încredințată d-lui dr. Mihail Ghermănescu profesor la Școala Politehnică din Timișoara, — după plecarea d-lui profesor-inginer Schileru tot la București, într'un post mai înalt, ca Dirigent al Oficiului Liniiilor și Instalațiilor Telegrafice pe Țară, cu grad de director.

Încă trei licențiați dela Poșta din Timișoara au părăsit orașul nostru și anume: d. Nicolae Popescu licențiat în drept care a fost numit Inspector de ținut la Constanța; d. Simion Moraru diriginte la oficiul de reșed. princ. Cluj și dr. Ioan Ionescu Șef de Serviciu în Direcțiunea Generală P. T. T.

Chiar și oficiile poștale mai mici au fost încredințate, conform principiilor mai sus enunțate, după cât aflăm, unor elemente cu pregătiri școlare cât mai superioară.

Evident, că asemenea schimbări simțitoare — mai ales la posturile de comandă — s'au făcut cu mult tact succesiv și în anumite limite, ca bunul mers al serviciului să nu sufere. Nu e mai puțin adevărat că o mare parte a funcționarilor din garda veche au rămas în funcțiile ce le dețineau, chiar dacă nu împlinesc toate condițiile de studii; această însă numai atunci, când ei s'au afirmat ca elemente destoinice, cinstite și cari s'au încadrat cu sinceritate noilor orândui.

S'a luat funcția numai acelor funcționari, cari au nemulțumit Ad-ția P. T. T. Dealtfel nimeni nu are dreptul a se plânge de generozitatea Ad-ției P. T. T. căci în timp ce la toate Ministerale funcționarii fără suficientă pregătire școlară au fost degradați, micșorându-li-se și salariul, la Poșta, cel mult li s'a luat funcția primind alte atribuțiuni în funcții mai inferioare, rămânând însă mai departe cu același salariu. S'a făcut așa dar o selecționare mi mult în ce privește atribuirea funcționarilor, nu și în gradul de salarizare și s'a fixat prin lege anumite limite de salarizare, reglementându-se criteriile de avansare în viitor a diferitelor categorii de funcționari.

Funcționarii P. T. T.-iști au fost împărțiți după studii în diferite grupe și anume în grupa I, au fost încadrați titrații universitari în grupa II bacalaureații, în grupa III cei cu gimnaziu, în grupa IV personalul de serviciu cu școală primară.

Posturi de comandă se vor încredința de acum încolo, numai titraților, adică numai acelor funcționari cari fac parte din grupa I, iar în ce privește gradul de salarizare pentru fiecare grupă s'au fixat anumite limite, așa încât nu vom mai vedea în viitor înălțându-se până la gradul de Inspector Generali slujbași simpli absolvenți de gimnaziu și nu vom mai vedea titulari ai serviciilor de specialitate tehnică sau de contabilitate spre exemplu, câte un funcționar care abia are la bază cursul inferior de liceu.

Pentru purificarea începută, cât și reorganizarea serviciilor, după câte aflăm, Poșta are rezerve suficiente de funcționari din blocul celor refugiați din Bucovina și Basarabia, cari trebuie plasați. Vremurile triste pe cari le-a apucat țara noastră, trebuie să deschidă ochii tuturor salariaților publici, să-și iee în foarte serios misiunea și îndatoririle, iar cei cu examenele în restanță, să caute dacă pot să-și completeze studiile căci de acum încolo se impun criterii de selecționare incomparabil mai severe decât în anii trecuți. Pe toate liniile viața României se îngreunează și se impune tuturor să-și strângă toate orțele și să presteze o muncă mult mai intensă decât generația de ieri, care a putut profita de binefacerile unei României mai mari și mai bogate. Azi ni se cer jertfe în toate domeniile, ca să putem face față împrejurărilor și să putem păstra intact, tot ce mai avem.

Longin I. Oprisa

Sport Foto Optic

Izvorul cel mai eficient de cumpărare și reparațiuni al articolelor de sport.

A. M. Mülley
Timișoara I. Str. Solderer 11
Sucursala: Bul. Berthelot 10, Circ. IV

AZI LA „APOLLO”

Hise Werner Joh. Pienmann

Prima Aventură

Pentru scurt timp astrografologa FLORENCE, vă spune numele, trecutul, prezentul și viitorul. Pentru convingerea lei 7. IV, Str. Brătianu Nr. 37.

INFORMATIUNI

Calendar

MARTI, 3 SEPTEMBRIE

Prohod: Sf. Martir Antim Episc. Nicolae (+ 317) și Sf. Martir Teoctist.
Nole: Sf. Mansuet.

Comisii de serviciu: Circ. I: Blumberg, 10 Mai 5. — Circ. II: Dr. Kovács, Str. 10. — Circ. III: Sáruga, Str. C. Popescu 1. — Circ. IV: Ungváry, Str. 1.

PRINȚUL GHICA A TRECUT ÎN TIMIȘOARA. Sâmbătă noaptea, drum spre București, a trecut prin Domnița Elena Prințul Ghica, căsătorită din străinătate.

D. MINISTRU JEAN PANGAL A PĂRĂSIT ÎN TARĂ. Duminică noaptea, cu trenul de Jimbolia care sosește în Timișoara la ora 12.35, a intrat în țară Jean Pangal, ministrul plenipotențiar român la Lisabona. Cu același tren ministrul Jean Pangal a plecat la București.

Dr. ISAIA POPA, reîntorcându-se din concediu consultă din nou, pentru probleme interne, plămâni și de inimă. Röntgen-electrocardiografie, raze ultraviolete. Tel. 27-84. Str. Al. Bonaz 1 (vis-a-vis de biserică română Iosefin).

Atențiune!
Școala de steno-dactilografie

Béreczi

S-a mutat în IV. Piața Kúttl 1, etaj. I.
Inscrierile au început deja 9—12 și 16—20 până la 10 Septembrie.

Bătăie într-o cărciumă. În restaurant „Lunț” din colonia Kunz, s'a petrecut duminică seara un scandal care degenerat în bătăie. Scandalul a fost provocat de indivizii Ioan Cimpoeș și Gheza Kovacs, din colonia Kunz, cari au bătut pe țiganul Nănică din aceeași colonia, cauzându-i leziuni grave la cap. Victima a fost pusă de salvare și lăsată la domiciliu. Agresorii au fost conduși la poliție și li s'a dresat acte de trimitere în judecată.

Dr. F. GARA, MEDIC DENTIST, reîntorcându-se din concediu, consultă nou. Iosefin, Bulev. Carol 16. Tel. 25.

PUBLICAȚIE

769/1940.
Pe baza §. 51. ale Statutelor se face cunoscut membrilor Comunității izraelite de rit occidental, că contribuțiunea ordinară pe anul 1940, hotărâtă în ședința generală din 30 Iunie 1940 s-a primit de către Comisiunea de impuneri. Lista censitară stă la dispoziția membrilor Comunității la Secretariat. Eventualele apeluri se pot înainta în scris până la 12 Septembrie 1940 inclusiv în biroul Comunității, I. Str. Măști 10.
Cunoștințele individuale trimise în efect procedural.
Prezidiul Comunității izraelite de rit occidental, Timișoara.

— **Apelul comunității maghiare.** Președintele comunității maghiare din România d. Nicolae Bánffy publică următorul apel către membrii comunității: „Germania și Italia au hotărât soarta noastră în 30 August 1940 la Viena. Hotărârea aceasta a fost acceptată de Consiliul de Coroană prezidat de M. S. Regele Carol II. Trebuie să primim decizia puterilor axei cu liniște. Să dăm dovadă în acest ceas istoric că noi ungurii știm să păstrăm pretutindeni și în orice împrejurări disciplina bărbătească și demnitatea pe care am manifestat-o totdeauna. Să fim înțelepți și înțelegători față de aceia cari și ei își au casa în Ardeal. Numai astfel rămânem demni de pământul Ardealului. Cuvântul nostru se adresează tuturor fraților noștri maghiari, chiar și aceluia cari au rămas în afara noilor frontiere ungare. Unitatea noastră sufletească n'o poate rupe niciodată nimic.”

Lozuri populare DE VANZARE LA

BANCA TIMIȘOAREI

UN LOZ COSTA 50.— LEI
TRAGERI ZILNICE
FIECARE LOZ JOACA 4 ZILE

— **ADMINISTRATIVE.** Abonații noștri cari ne trimit bani prin mandat poștal sunt rugați să menționeze pe coupon scopul trimiterii, scriind cîteș numele și adresa lor. Reamintim că abonamentele se plătesc anticipat și ele curg dela 1 și 16 ale lunii. Este deci bine a se trimite banii cu câteva zile înainte pentru a putea expedia ziarul la timp. Abonații în restanță sunt rugați să se pună în curent cu plata în sensul celor de sus, fiindu-ne imposibil să le trimitem ziarul în caz contrar.

— **Primăria roagă pe toți proprietarii de imobile să comunice de urgență la Sectoarele administrative, în raza cărora sunt situate acele imobile, următoarele date asupra locuințelor libere și nefințiate:**

Numărul camerelor din care este compusă locuința, cu specificarea dependințelor;

Ce chirie se cere pentru acele locuințe; Se vor anunța și camerele mobilate cu chirie lor.

La toate acestea se va preciza numărul și strada în care este clădirea, pentru a putea îndruma pe cei cari eventual sosesc în Timișoara și vor căuta locuințe pentru închiriat.

Mobile de ocazie vând și iau în comision

Văd. Blidariu
Piața Kúttl No. 2

Instalarea noului inspector general al muncii din ținutul Timiș

TIMIȘOARA, 3. — După cum am anunțat la timp, d. Gheorghe Botez, inspectorul general al muncii pentru ținutul Timiș a fost trecut în pensie cu data de 1 I. c., iar în locul d-sale ministerul a numit pe d. insp. general Petre Popescu, care vine dela Alba-Iulia, unde a funcționat în ultimul timp în aceeași calitate. Instalarea noului inspector general a avut loc ieri, cu care ocazie d. Gheorghe Botez a făcut și predarea agendelor inspectoratului general noului titular. Despre d. insp. general Petre Popescu, pe care îl cunoaștem de pe vremea când a condus inspectoratul muncii din Arad, noi am auzit numai lucruri frumoase și aceasta ne îndreptățește să credem că de acum încolo, va începe o eră nouă în viața muncitorească din ținutul Timiș.

Muncitorii, mai ales, vād în d-sa omul imparțial care să le facă dreptate în diferendele și conflictele de muncă pe cari le au cu patronii, diferende cari în trecut rar s'au rezolvat în favoarea lor, chiar și atunci când erau în mod justificat formulate.

Știm, că în urma evenimentelor din urmă, cari au redus posibilitățile de muncă, problemele de ordin social vor fi mai multe și mai grave, deci și sarcina noului titular al inspectoratului muncii va fi mai grea. Dar nu ne îndoiim că d-sa, cu gândul la soarta muncitorilor români, va fi un interpret fidel al legilor muncii și al spiritului de dreptate socială care de acum încolo trebuie să primeze înaintea oricăror altor interese.

Atențiune, scolarii la înscriere! Pantofi de gimnastică

în culoare albă, neagră și gri, cu talpă de gumă, în mare asortiment, toate numerile, dela 120 până la 225 lei.

la „Arena” Industria de Cauciuc Iosefin, lângă Podul Traian

Cultivați rapiță

În iarna anului trecut din cauza gerului mare și neobișnuit de prelungit, aproape toate culturile de rapiță au fost distruse.

Cultura de rapiță prezintă desigur unele neajunsuri — ca ori care altă cultură — dar are multe și mari foloase pentru agricultori.

O cultură de rapiță nereușită fie din cauza gerului prea mare, fie din lipsa umezelii la însămânțare, fie că este distrusă de viermi sau insecte, pierderea ce revine la jugăr este numai prețul seminței și lucrărilor de însămânțare. O

cultură nereușită se întoarce sub brazdă și se însămânțează toamna cu grâu sau orz, iar primăvara cu orice.

În schimb o cultură reușită de rapiță, aduce primii bani în casa agricultorului vara înainte de seceratul păioșelor, când lipsa este mai mare. Sămânța de rapiță este foarte căutată în comerț și bine plătită întotdeauna. Cultura de rapiță se recoltează foarte de timpuriu așa că se poate pregăti pământul pentru grâu sau orz de toamnă în cele mai bune condițiuni.

Camera de Agricultură pune la dispoziție agricultorilor sămânță garantată de rapiță „COLTA” cu prețul de lei 10 kgr. agricultorii cari doresc sămânță se vor adresa Camerei Agricole sau Ocolului Agricol din fiecare plasă.

Rapița trebuie sămănată acum și se poate continua cel mai târziu până la 20 Septembrie.

Cantitatea de sămânță necesară pe 1 jug. este de 8—9 kgr.

Indemnăm agricultorii a se grăbi cu însămânțatul pentru că altfel nu se asigură o recoltă bună.

CAMERA AGRICOLA Timișoara

CINEMA CORSO

prezintă m.mai pentru 2 zile
Jeanette Macdonald
în
TARANTELA

Premiera jurnalului săptămânal. Reprezentații la 3, 5, 7, 9.15.

Știri din Dobra-Hunedoara

CONFERINȚA ADMINISTRATIVĂ DE PLASĂ. Sub președinția d-lui pretor Ilie Moisescu a avut loc la sediul preturii, o conferință administrativă la care au luat parte: șefii tuturor serviciilor, notarii și primarii din plasă. Au fost dezbătute următoarele probleme: Ajutorarea familiilor concentraților, muncile agricole, lucrări zootehnice, exploatarea pădurilor comunale pentru lemn de foc, suspendarea în casării diferitelor taxe de primari și notari, repararea drumurilor, șanțurilor și

podurilor etc. S'a stabilit și un program de conferințe la sate.

SITUAȚIA AGRICOLA. Timpul fiind favorabil, în regiune, treeratul este în toiu. Grâul dă o producțiune foarte variată: dela 500—1000 kg. la ha. Orzul dela 600—1200 kg. la ha. Fânetele au dat recoltă frumoasă: 2500—5000 kg. fân la ha. Porumbul se prezintă bine, totuși din cauza slabei fecundații, recolta va fi mult scăzută celei de anul trecut: 1000—1100 kg. la ha. Pomii fructiferi sunt 90% lipsiți de fructe.

CAPITOL
Fiicele doamnei Masters
Un film cu un subiect sentimental, dramatic, adânc uman, acoperit de vălul ușor al comediei cu:
JOHN GARFIELD, PRISCILLA, ROSEMARI și LOLA LANE

Marți **APOLLO**
Prima aventura
După cunoscutul roman de Susanne Kerkhoff.
În rolurile principale Ilse Werner, Johannes Riemann

ULTIMA ORA

Nowi lupte aeriene in regiunea de Sud a Angliei

Raidurile germane de Duminecă și Luni

Londra, 3. (Rador.) — Ministerul aerului a dat următorul comunicat: Noui raiduri inamice au fost executate pe coasta de sud-est a Angliei, Duminecă după amiază. Ele urmăreau să atace aerodromurile din acea regiune, dar nu au primit decât stricăciuni neînsemnate.

Berlin, 3. (Rador.) — DNB anunță, că în zorii zilei de Luni, avioanele de luptă germane continuau atacurile lor împotriva obiectivelor militare situate în sudul Angliei. Se lemnalează mai multe lupte aeriene.

Telegama contelui Ciano adresată d-lui von Ribbentrop

Roma, 3. (Rador.) — Stefani: Conte Ciano a adresat următoarea telegramă d-lui von Ribbentrop, mulțumindu-i de ospitalitatea ce i-a fost acordată la Viena, declarând în același timp că se simte fericit de a fi colaborat cu d. von Ribbentrop în deplin acord pentru realizarea marelui operă de justiție și de pacificare care dă o nouă dovadă de înalta misiune a puterilor axei și pe care ele o îndeplinesc în scopul de a se crea o

nouă ordine, pe care Führerul și Ducele o vor instaura în Europa.

D. von Ribbentrop a răspuns declarând că împărtășește în mod deplin satisfacția contelui Ciano, relevând că axa a asigurat prin arbitrajul de la Viena, pacea definitivă în zona danubiană arătând lumii întregi înaltul sentiment de responsabilitate care inspiră hotărârile Ducelui și Führerului pentru realizarea noii ordine europene.

Americanii au luat măsuri pentru asigurarea concesiilor petroliere din Indiile olandeze

TOKIO, 3. (Rador.) — DNB: Ziarul „Asahi Shimbun” află din Hongkong, că americanii au luat măsuri spre a asigura concesiile petroliere din Indiile olandeze, înainte de sosirea delegației

japoneze, prezidată de ministrul Industriei și comerțului Kobayashi. Reprezentantul societății „Standard Oil” a sosit la Manila.

Anul prăbușirii capitalismului plutocrației și francmasoneriei

MADRID, 3 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite: Ziarele de seară se ocupă retrospectiv de primul an de războiu.

„Informaciones” constată că acest an a adus prăbușirea capitalismului, plutocrației și francmasoneriei, adică a

stălpilor fostului edificiu social.

Mersul victoriei al statelor totalitare, încheie articolul, a schimbat complet fața lumii. O nouă concepție de viață și de solidaritate umană s'a ivit și o nouă fază a istoriei omenirii a început.

Victimele naufragiului vasului danez „Rise”

care s'a scufundat lovindu-se de o mină engleză

Copenhaga, 3. (Rador.) — DNB: Opt persoane și-au găsit moartea Vineri, când vaporul danez „Rise” s'a scufundat, lovindu-se de o mină engleză așezată în apele interioare daneze, între Fuenen și insula Aeroe. Din epava aceluiași vas au fost scoase cadavrele căpita-

nului vasului, al fochistului și al mecanicului, iar nu departe de epavă a fost găsit cadavrul unei femei împreună cu cadavrele celor doi copii ai săi. La aceste victime se mai adaugă doi pasageri morți la spital, de pe urma rănilor suferite.

Revista Marianne suspendată pe trei luni

Geneva, 3. (Rador.) — Corespondentul Agenției „D. N. B.” anunță:

Unul de radio francez anunță că revista săptămânală MARIANNE, cunoscută pen-

tru legăturile sale cu fostul Front Popular, a fost suspendată pe timp de trei luni, pentru că a publicat un articol semnat de evreul La Cuche.

Chemarea sub drapel a 60.000 de membri ai gărzilor naționale americane

Washington, 3. (Rador.) STEFANI: PREȘedintele ROOSEVELT CHEMAT PE DATA DE 17 SEPTEMBRIE A. C. SPRE A FACE SERVICIUL MILITAR ACTIV, UN NUMĂR DE 60.000 MEMBRI AI GĂRZILOR NAȚIONALE. EI VOR AVEA ÎN SPECIAL MISIUNEA DE A SUPRAVEHEA CORPULUI STELE AMERICANE.

ACESTA ESTE PRIMUL CONTINGENT CHEMAT SUB DRAPELUL CORPULUI GĂRZILOR NAȚIONALE AMERICANE, CARE ÎN TOTAL COMPUNE DIN 400.000 OAMENI.

Violent cutremur de pământ la Mostar în Jugoslavia

Belgrad, 3. (Rador.) — Corespondentul Agenției D. N. B. anunță:

Sâmbătă a fost înregistrat la Mostar, capitala Herțegovinei, un violent cutremur însoțit de sgomote subterane care a durat 60

de secunde.

Pagubele sunt considerabile.

Populația în panică a ieșit pe străzi și piețele publice, rămânând mai multe sub cerul descoperit.

Aviația britanică continuă bombardarea populației civile

AMSTERDAM, 3 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite următoarele:

După cum anunță agenția de știri olandeză ANP, din localitatea Velp se

comunică faptul că în noaptea de 31 August spre 1 Septembrie, avioane engleze au aruncat bombe care au atins parte, în mod serios, case de locuit. Nimeni n'a fost rănit.

Votul parlamentului Africe de Sud a produs o penibilă impresie la Londra

SAN SEBASTIAN, 3 (Rador.) — transmite următoarele:

În cercurile politice din Londra, votul parlamentului din Africa de sud, care a respins cu o majoritate de nu-

mai 18 voturi moțiunea generală Herzog prin care se cerea imediată negociabilă a păcii cu Germania și Italia a produs una din cele mai penibile impresii.

Impresionant accident de avion în U. S. A.

Echipajul și 21 de pasageri au pierit în acest groaznic accident

Newyork, 3. (Rador.) — Corespondentul agenției D. N. B. anunță:

Un avion s'a prăbușit Sâmbătă noaptea, în timpul unei furtuni puternice, la 60 kilometri spre nord-vest de Washington, pe teritoriul statului Virginia, nu departe de localitatea Lovetsville.

Echipajul format din 4 persoane, precum și 21 de pasageri, au pierit în acest accident.

Acesta este cel mai impresionant accident de aviație, înregistrat în istoria aviației militare americane, dat fiind numărul mare al morților.

Se crede că avionul a fost trăznit în timpul furtunii. În momentul când a atins solul, avionul era cuprins de flăcări și rezervorul de benzină făcând explozie.